

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ, ΣΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ
ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗ ΣΩΤΗΡΑ, ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25.3.2016**

Με ιδιαίτερη χαρά και περηφάνια εορτάζουμε σήμερα την εθνική επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου τιμώντας τον ηρωικό ξεσηκωμό των Ελλήνων για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού.

Μαζί με την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου εορτάζουμε και τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, που συμβολικά ταυτίστηκε με την επανάσταση του ελληνικού λαού για να υποδηλώσει ότι το ευαγγέλιο της σωτηρίας του ανθρώπου εξομοιώνεται με τη λύτρωση του έθνους από το σκοτάδι και τη σκλαβιά.

Οι τέσσερις αιώνες από την άλωση της Κωνσταντινούπολης, κάθε άλλο παρά υποδούλωσαν το πνεύμα και έκαμψαν το φρόνημα των Ελλήνων για την ελευθερία. Η επέτειος της εθνικής παλιγγενεσίας είναι το πιο σημαντικό γεγονός στη νεώτερη ιστορία της Ελλάδας. Ένα μοναδικό γεγονός και στην παγκόσμια ιστορία, γιατί υπήρξε η πρώτη εθνική επανάσταση για την ανεξαρτησία ενός υπόδουλου Έθνους που παραδειγμάτισε και άλλους λαούς.

Ήταν πράγματι σκοτεινοί οι αιώνες που ακολούθησαν την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Σαν από θαύμα επιβίωσε το έθνος όλα εκείνα τα χρόνια με τους εξισλαμισμούς και τα παιδομαζώματα που τροφοδοτούσαν με Γενιτσάρους τον Οθωμανικό στρατό για αιώνες, καθώς και με τα χαράτσια και τους άλλους κεφαλικούς φόρους, τις δημεύσεις, τις διώξεις, τους εξευτελισμούς και τις ταπεινώσεις.

«Κι ήταν όλα σιωπηλά/ γιατί τα 'σκιαζε η φοβέρα/και τα πλάκωνε η σκλαβιά!

Ο λαός ξεσηκωνόταν σε κάθε ευκαιρία. Τέτοιες εξεγέρσεις μικρές και μεγάλες έγιναν πολλές. Ξεπέρασαν τις 150, χωρίς όμως να φέρουν το "ποθούμενο". Η κάθε απόπειρα πνιγόταν στο αίμα, μέχρι να πάρουν οι ραγιάδες νέες δυνάμεις και να θέλουν να ανασάνουν ελεύθερα, να πάρουν ξανά τα άρματα και να βγάλουν το δίκαιο από μέσα τους, αλλά να πνιγούν για άλλη μια φορά στο αίμα.

Φθάνοντας στο 1800, ο πόθος για την ελευθερία φούντωσε περισσότερο στις καρδιές των Ελλήνων. Ο Κοσμάς ο Αιτωλός, ο Ρήγας Φεραίος, ο Αδαμάντιος Κοραής, ο Ευγένιος

Βούλγαρης, ο Άνθιμος Γαζής και άλλοι Έλληνες διαφωτιστές βρήκαν πρόσφορο έδαφος για να ριζώσει και να βλαστήσει ο σπόρος της λευτεριάς. Ακόμη και οι λιγότερο μορφωμένοι, ο απλός Παπάς του χωριού και ο καλόγερος, που δίδαξαν τα Ελληνικά γράμματα στο Κρυφό σχολειό, τόνωσαν το Εθνικό φρόνημα και προτρέπανε το λαό να επαναστατήσει για να διώξει τον ξένο δυνάστη.

*«Ως πότε παλληκάρια, να ζούμεν στα στενά
μονάχοι σαν λιοντάρια στις ράχες στα βουνά
Καλλιό `ναι μιάς ώρας ελεύθερη ζωή
Παρά σαράντα χρόνια, σκλαβιά και φυλακή»*

Η μεθοδική προετοιμασία από τη Φιλική Εταιρεία, με πρωτεργάτες τον Αθανάσιο Τσακάλωφ από την Ήπειρο, το Νικόλαο Σκουφά από την Άρτα και τον Εμμανουήλ Ξανθό από την Πάτμο, οδήγησε στην οργάνωση της Επανάστασης για την τελική αναμέτρηση με το δυνάστη.

Το προζύμι της εξέγερσης υπήρχε με τους αρματολούς και τους κλέφτες, τα παλληκάρια που ήξεραν από ντουφέκι και σπαθί, τους караβοκύρηδες που ήταν άλλοτε έμποροι και άλλοτε πειρατές, τους Σουλιώτες και τους άλλους σκληροτράχηλους ορεισίβιους.

Στις 25 Μαρτίου 1821 ο Μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός μαζί με τους οπλαρχηγούς Ανδρέα Λόντο και Ανδρέα Ζαίμη, κήρυξε την επανάσταση στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας. Τρεις μέρες αργότερα σχηματίστηκε και προσωρινή κυβέρνηση στην Καλαμάτα.

Πολλές οι ηρωικές μορφές του αγώνα. Οι Αρματολοί και οι Κλέφτες μαζί σπάνε την αλυσίδα της σκλαβιάς. Ο Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας, ο Καραϊσκάκης, ο Μάρκος Μπότσαρης, ο Αθανάσιος Διάκος, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, ο Μαυρομιχάλης και πιο ψηλά στη Μακεδονία οι Φαρμάκης, Ολύμπιος, Κασομούλης, Καρατάσιος και άλλοι βρίσκονται μεταξύ των πρωτοπόρων της επανάστασης στη στεριά, ενώ πέρα στη θάλασσα μπαρουτοκαπνισμένοι καπεταναίοι, όπως η Μπουμπουλίνα, ο Κανάρης, ο Μιαούλης αποτελούν φόβητρο για τους Ωθωμανούς με τις θαρραλέες ενέργειες τους.

Από την Πελοπόννησο η επανάσταση διαδόθηκε γρήγορα σ' ολόκληρη την υπόδουλη Ελλάδα μ' ένα σύνθημα «Ελευθερία ή Θάνατος»! Σε όλα τα μέρη, οι Έλληνες ξεσηκώθηκαν και αγωνίζονταν για τη λευτεριά τους. Η θυσία του Διάκου στο Χάνι της Γραβιάς, η κατάληψη της Τρίπολης και η καταστροφή της Στρατιάς του Δράμαλη στα Δερβενάκια αποτέλεσαν γεγονότα, που εδραίωσαν την πίστη στη δύναμη των Ελλήνων και χαλύβδωσαν την θέληση τους για τη λευτεριά.

Ενθουσιώδης υπήρξε και η συμμετοχή των Επτανησίων στον αγώνα, παρά το ότι βρίσκονταν κάτω από άλλη κατοχή, την Αγγλική. Πολλοί ήταν αυτοί που έφτασαν στην Πελοπόννησο, περί τα τέλη του Μαρτίου 1821 για να βοηθήσουν στον αγώνα.

Στον αγώνα του 1821 είχε και η Κύπρος τη συμμετοχή της, με χίλιους και πλέον εθελοντές που έλαβαν μέρος στις διάφορες μάχες σύμφωνα με στοιχεία που τηρούσαν οι διάφοροι οπλαρχηγοί. Η Κύπρος είχε όμως και τα δράματα της με την εκτέλεση τον Ιούλιο του 1821 του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και τριών Μητροπολιτών, καθώς και ηγουμένων μοναστηριών και άλλων ιερωμένων μαζί με δημογέροντες και άλλους προκρίτους, εκτελέσεις που συνοδεύτηκαν από δημεύσεις περιουσιών, λεηλασίες εκκλησιών, μοναστηριών και οικιών. Η οθωμανική τυρρανία έπνιξε στο αίμα κάθε σκέψη και σχεδιασμό για ξεσηκωμό και των Ελλήνων της Κύπρου στον αγώνα για την απελευθέρωση του έθνους.

Χωρίς αμφιβολία, η ελληνική επανάσταση έχει τις διαστάσεις ενός θαύματος. *«Γιατί στο θαύμα κι όχι στη λογική, χρωστάει την ανάστασή του το Γένος»*, έγραψε ο στρατηγός Μακρυγιάννης. Η λογική έλεγε ότι οποιαδήποτε προσπάθεια εξέγερσης απέναντι στην Οθωμανική αυτοκρατορία ήταν, εκ των προτέρων, καταδικασμένη σε αποτυχία.

Ο Κολοκοτρώνης γράφει στα απομνημονεύματά του:

«Ο κόσμος μας έλεγε τρελούς. Ημείς, αν δεν είμεθα τρελοί δεν εκάναμε την Επανάσταση, διότι ηθέλαμε συλλογισθεί δια πολεμοφόδια, καβαλαρία και πυροβολικό».

Εκτός από τις επιτυχίες υπήρξαν όμως και αποτυχίες και μεγάλες καταστροφές. Η καταστροφή της Χίου στις 31 Μαρτίου 1822, η συντριβή των Ελλήνων στη μάχη του Πέτα της Ηπείρου στις 4 Ιουλίου 1822, η δυσμενής εξέλιξη της επανάστασης στη Μακεδονία

μετά από τις πρώτες επιτυχίες και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις στη ξηρά και τη θάλασσα αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Από τις αποτυχίες και τις καταστροφές αυτές, άλλες οφείλονταν στη συντριπτική υπεροχή του εχθρού και άλλες στα σφάλματα ή τις διενέξεις μεταξύ των Ελλήνων, που δυστυχώς φούντωναν και αυτές. Για κάποιο διάστημα το 1823 η Ελλάδα είχε δυο κυβερνήσεις έτοιμες για αλληλοσπαραγμό. Παρόμοια διαμάχη το 1824 οδήγησε στη φυλάκιση του Κολοκοτρώνη, τον οποίο αναγκάστηκαν να αποφυλακίσουν το 1825 για να αντιμετωπίσει την απειλή του Ιμπραήμ.

Ευτυχώς όμως "ο Θεός είχε υπογράψει τη λευτεριά της Ελλάδας και δεν επήρε πίσω την υπογραφή του", όπως έλεγε ο Γέρος του Μωριά.

Μέσα από μάχες και σφαγές, ήττες και νίκες, μέσα από δόξες αλλά και εμφύλια μίσση και σπαραγμούς που κόντεψαν να τα τινάξουν όλα στον αέρα, καθώς και μέσα από διπλωματίες και παζάρια με τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής, η λευτεριά επιτέλους μοσχοβολά.

Το πρώτο ελληνικό κράτος είναι γεγονός. Με το πρωτόκολλο του Λονδίνου της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830 η διεθνής κοινότητα αναγνώρισε την Ανεξαρτησία της Ελλάδας. Ένα χρόνο πριν, στις 6 Ιανουαρίου 1829, Κυβερνήτης του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους είχε αναλάβει ο Ιωάννης Καποδίστριας ο οποίος με τις συνεχείς και άοκνες προσπάθειές του συντέλεσε πολύ στη θεμελίωση του νέου Ελληνικού Κράτους. Δυστυχώς ένα χέρι τον δολοφόνησε μαζί με τις ελπίδες που ο Καποδίστριας δημιούργησε κατά το πέρασμά του.

Ωστόσο, η επανάσταση του 1821 είναι μεστή διδαγμάτων και παραδειγμάτων που εμπνέουν όσους διακρίνουν ότι η Ελευθερία θέλει τόλμη και αρετή. Πρώτα απ' όλα αναδείχθηκαν οι μεγάλες ψυχικές δυνάμεις των Ελλήνων που προκάλεσαν δέος και θαυμασμό σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο. Παρά τα πάθη και τις εσωτερικές έριδες αναδείχθηκε επίσης η μεγάλη αξία του «εμείς» παρά του «εγώ», κατά τον Μακρυγιάννη. Η ενότητα και η σύμπνοια στην επιδίωξη του κοινού στόχου. Η υπέρτατη αγάπη για την πατρίδα.

Έτσι και εμείς στην Κύπρο, την ενότητα και τη σύμπνοια αυτή θα πρέπει να την έχουμε υπεράνω όλων. Όπως και τον ηρωισμό και το πάθος για λευτεριά που ενέπνευσε τους αγωνιστές του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1955-59. Οι δυσκολίες δεν πρέπει να μας κάμψουν το φρόνημα για τη δικαίωση του αγώνα μας. Αλλά ούτε και τα πάθη και οι μικρότητες. Υπεράνω όλων πρέπει μηδενός εξαιρουμένου να θέτουμε το εθνικό συμφέρον.

Με τη δύναμη του δικαίου που διακρίνει τις θέσεις μας και με ενότητα, σύμπνοια και ομοψυχία, μπορούμε να επιτύχουμε μια λύση που θα τερματίζει την κατοχή και θα διασφαλίζει την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών όλων των νόμιμων κατοίκων της νήσου. Μια λύση δίκαιη και λειτουργική, σύμφωνη και με τις αρχές, τις αξίες και το κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μια λύση που να επανενώνει την πατρίδα μας και να δημιουργεί συνθήκες ασφάλειας και ευημερίας για όλους τους Κυπρίους.

Αυτή πρέπει να είναι η σταθερή επιδίωξη μας, αυτή είναι και η μόνη επιλογή μας. Δόξα και τιμή στους ήρωες της εθνικής παλιγγενεσίας. Ζήτω η 25^η Μαρτίου 1821.